

PRIMO OY

Sven ja Karl Grahn perustivat Primo Oy:n vuonna 1936. Aluksi valmistettiin rakennushelosten lisäksi piikkilankaa ja valjasheloja sekä nauvoja, mikä oli suurin yksittäinen tuotannonhaara sotaa edeltäneenä kautena. Jonkin aikaa valmistettiin myös polkupyörän osia.

Ensimmäinen askel valimoalalla otettiin 1942, kun Grahn perusti Kurt Degermanin kanssa Valu Oy:n. Valurautaisten viemäriputkien valmistus alkoi kesällä 1945.

1950- ja 1960-luvut merkitsivät helatuotannolle vahvaa laajenemisen kautta. 1960-luvulla alkoi varsinainen vientityö. 1970-luvun alussa Neuvostoliiton vienti oli 50 % Primon kokonaisviennistä. Ruotsi oli seuraavana 25-30 % osuudella ja Tanska kolmantena.

Vuonna 1959 Sven Grahn osti Helsingin Autokoritehtaan. Helko-autokoreja valmistettiin vain vuoteen 1965, koska alan kehitys ei näyttänyt tuossa vaiheessa kovin lupaavalta, ja vahvassa kasvussa oleva helatuotanto tarvitsi lisätiloja.

1980-luvulle on ollut leimallista selvä keskittymisen päätuotantoalan eli helosten valmistuksen kehittämiseen ja monipuolistamiseen. Teräsvalimotoimintaa on jatkettu vuoden 1982 jälkeen yhdessä valimossa, Vantaalla, jossa on toteutettu merkittäviä tuotantoteknisiä uudistuksia.

Helatuotantoa on jatkettu Helsingin Malmilla ja Vantaan Tikkurilassa, jossa on vuodesta 1982 keskitytty helosten ja lukkojen valmistukseen.

Primon osuus Suomen rakennushelamarkkinoinnista

vuoden 1980 puolivälissä oli keskimäärin 70%. Primon toteutunut liikevaihto vuonna 1985 oli runsaat 84 miljoonaa, josta helosten ja lukkojen osuus oli n. 72 % ja teräsvalimon osuus n. 23 %. Noin 5 % kertyi putkiliittimien myynnistä.

Oman tuotekehittelyn saavutuksia ovat Presto-painikkeet ja 1970-luvulla Esko Pajamiehen suunnittelema Forum ja Richard Lindhin Domus-malli.

1980-luvulla uusia design-painikkeita ovat olleet Pajamiehen Parlamenttimalli ja Alvar Aalto-painike, jonka valmistusoikeuden Primo hankki 80-luvun alussa. Lapsiturvalliset ikkunanaukipolaitteet ja murtovarmat ulko-oven painikkeet on markkinoilla otettu innostuneesti vastaan.

Viennin osuudet vuodesta 1982 lähtien ovat olleet Norjaan yli 30 %, Ruotsiin 25 %, Tanskaan yli 20 % ja Neuvostoliittoon 10-15 %.

Suoran viennin lisäksi on epäsuoraa vientiä lähinnä Neuvostoliittoon ja Lähi-Itään. Ruotsiin perustettiin 1976 markkinointiyhtiö Primo Beslag länsinaapureihin suuntautuvaa vientiä tehostamaan.

Hahle Oy:n siirtyminen Primon omistukseen 1983 avasi Primolle kalustehela-alan. Vuonna 1985 siirtyi Exon liiketoiminta Primolle, mikä vahvisti Primon asemaa rakennushelarentamalla entisestään. Exon ostaminen nosti konsernin henkilöstömäärän yli 400 hengen.

Toimitusjohtajana on Henry Grahn.